

Interview Zorgzame samenleving

Minister Mirjam Sterk: laat kerken zich meer inzetten voor zorg

Kerken kunnen helpen het zorgstelsel te ontlasten, vindt minister Mirjam Sterk van Langdurige Zorg. Maar dat vraagt volgens haar wel om een andere houding.

Besparen op internet en TV?

Trouw

Minister Mirjam Sterk van Langdurige Zorg verricht de officiële opening van de gerenoveerde Janskerk, waar de Protestantse Theologische Universiteit het academisch jaar start. Foto Joris van Gennip

Rianne Oosterom

redacteur religie & filosofie

31 augustus 2026, 15:42

Bewaard

Delen

Kerken moeten, net als in de negentiende eeuw, weer een actieve rol spelen in het Nederlandse zorgstelsel, bijvoorbeeld door

gebouwen beschikbaar te stellen en de zorg te ondersteunen. Dat is

Voorpagina

Krant

Best gelezen

Luister

Rubrieken

nodig gezien de tekorten in de zorg: over tien jaar dreigt een tekort van ruim 300.000 zorgverleners, in aantal groter dan de stad Eindhoven.

Advertentie

Maak ons uw voorkeursbron

Stel ons in als voorkeursbron in Google, zodat onze artikelen daar vaker verschijnen.

Maak ons uw Google-favoriet

Deze oproep deed Mirjam Sterk, minister van Langdurige Zorg, maandag in de Willibrordlezing bij de opening van het academisch jaar van de Protestantse Theologische Universiteit in Utrecht. De Willibrordlezing richt zich op de positie van theologie en kerk in een (post)seculiere samenleving.

Stevige kritiek

Hoewel ze ziet dat kerken veel goeds doen, uitte de minister in haar toespraak stevige kritiek op de rol die kerken nu innemen. Ze zijn door de voortgaande verzorgingsstaat te veel teruggeworpen op 'zorg voor de ziel'. Ze zijn te veel 'lobbyist' geworden en moeten zich meer inzetten voor de 'zorgzame samenleving', aldus Sterk.

Voorpagina

Krant

Best gelezen

Luister

Rubrieken

Minister Mirjam Sterk tijdens haar toespraak in de gerenoveerde Janskerk. Foto Joris van Gennip

Advertentie

Ze citeerde met instemming theoloog Samuel Wells, die schrijft: ‘De kerken hebben al te lang afgewacht aan de rand van het publieke domein, zonder echt iets te bieden bij wijze van praktische hulp. Maar ze zijn eindeloos geneigd tot kritiseren, oordelen en veroordelen. In de slechtste gevallen is de kerk vervallen van opkomen voor de zwakken tot lobbyen voor haar eigen privileges zoals elke organisatie met belangen.’

Een hol concept

De term ‘zorgzame samenleving’ wordt in de zorg gebruikt voor een samenleving waarin mensen elkaar weer vaker helpen en ondersteunen, zodat er minder op het overbelaste zorgstelsel aankomt. De zorg die er wel is, moet dichtbij georganiseerd worden. Sterk ziet dat deze term een hol concept dreigt te worden, als we in onze ‘hypernerveuze samenleving’ ieder individu verantwoordelijk houden voor zijn eigen geluk.

Voorpagina

Krant

Best gelezen

Luister

Rubrieken

Hier ziet ze een taak voor de theologie. “De kerken zijn vaak verworden tot commentatoren op de tekortkomingen van de overheid op het gebied van zorg, welzijn en asiel. Zonder zelf echt in te springen en te doordenken hoe oude begrippen als gemeenschap, barmhartigheid en gerechtigheid in nieuwe begrippen, zoals samenredzaamheid of compassie, uitgewerkt kunnen worden,” zei ze.

Advertentie

Sterk, zelf domineesdochter en opgeleid als theoloog, sprak de lezing uit in de geheel vernieuwde Janskerk, die maandag heropend werd als multifunctionele kerk, collegezaal en studieruimte: een unicum. In een zaaltje tegenover de kerk neemt ze even de tijd voor *Trouw*, om haar toespraak toe te lichten, die ze voor deze keer helemaal zelf heeft geschreven.

Zijn kerken volgens u te veel achterover gaan leunen?

“Ik weet niet of ze dat bewust hebben gedaan, maar de kerken zijn wel heel erg teruggedaan naar zorg voor de ziel. Ik kom in mijn werk als zorgminister geestelijk verzorgers tegen in gevangenissen en zorginstellingen. Maar verder zie ik de kerk nergens meer. Nu je ziet dat de overheid niet meer alle zorg kan opbrengen, vind ik dat kerken na moeten denken hoe ze in dat gat kunnen springen, zoals ze dat ook vroeger gedaan hebben. Als de overheid zich terugtrekt, ontstaat er ook ruimte. Mijn vraag is: hoe gaan kerken daarmee om?”

In de negentiende eeuw was de kerk groot, rijk en machtig. Daar is nu geen sprake meer van. Veel kerken kunnen hun eigen broek niet meer ophouden. Hoe kunnen zij dan zorgorganisaties oprichten of ondersteunen, of vastgoed beschikbaar stellen?

“Niet in die omvang wellicht. Maar heel concreet: als kerken hun bezit verkopen, dan doen ze dat vaak wel aan de hoogste bidder.

Misschien moet je ze dat niet kwalijk nemen, want ze hebben dat geld vast nodig om hun eigen gemeenschap in stand te houden.

Maar ik denk wel: je kunt ook voor een ontwikkelaar van een Knarrenhof kiezen, of voor iemand die een zorgzaam woonconcept wil neerzetten.”

Advertentie

Kerkleden doen veel onzichtbaar vrijwilligerswerk, voor vluchtelingen en voor mensen met schulden bijvoorbeeld. Bent u niet te pessimistisch?

“Nee, ik ben juist hoopvol. Want ik zie heel goede dingen gebeuren. Daarom denk ik dat er ook kansen liggen.”

Kerken mogen dus meer gaan zorgen?

“Nou ja, kerken hoeven niet écht psychische of medische zorg te gaan bieden. De hervormingen in de zorg gaan ook heel erg over hoe je met elkaar zorgzame gemeenschappen vormgeeft. Daar kunnen kerken wel aan bijdragen, door meer naar buiten gericht te zijn dan naar binnen gericht. Door bijvoorbeeld activiteiten te organiseren die heel laagdrempelig zijn. Het gaat dan meer om het ondersteunen van mensen, denk bijvoorbeeld aan het koffiedrinken met mensen met mentale problemen.”

Deze week wordt de mooiste kerk van Nederland bekend gemaakt door Trouw. Wat maakt voor u een kerk mooi?

“Ik vind het heel mooi als kerken ook doordeweeks open zijn. Dat is in het buitenland meestal zo, maar in Nederland zit de deur vaak op slot. Of je open bent, zegt ook iets over hoe uitnodigend je bent naar de samenleving.”

Lees meer over [**Politiek**](#) >

Lees ook

Geselecteerd door de redactie

Voorpagina

Krant

Best gelezen

Luister

Rubrieken

PKN Onveilige werkcultuur

Interne onrust, directeur weg: wat is er aan de hand op het hoofdkantoor van de PKN?

Opinie Universiteiten

Opinie: Universiteit mag wel wat meer afstand nemen van de samenleving

Reportage Misstanden

Kabinet maakt excuses voor leed in gesloten jeugdzorg: 'Jullie konden geen kant op'

Politiek&Democratie

Wilt u elke week de Politiek&Democratie nieuwsbrief van Trouw ontvangen via e-mail?

a.schuur@kpnmail.nl

Inschrijven

Advertentie

Wilt u iets delen met Trouw?

Tip hier onze journalisten

Algemeen

[Over ons](#)

[Opiniestuk insturen](#)

[Privacystatement](#)

[Abonnementsvoorwaarden](#)

[Gebruiksvoorwaarden](#)

[Toegankelijkheidsverklaring](#)

[Cookiebeleid](#)

[Privacy-instellingen](#)

[Auteursrecht](#)

[Colofon](#)

Service

[Klantenservice](#)

[Bezorgklacht indienen](#)

T
Bezorging pauzeren
Voorpagina

Krant

Best gelezen

Luister

Rubrieken

Bezorging wijzigen
(Bezorg)adres wijzigen
Adverteren
Losse verkoop
Zakelijk abonnement

Meer Trouw

Abonneren
Nieuwsbrieven
Krant
Webwinkel
RSS-feeds
Facebook
LinkedIn
Bluesky
Instagram
Android apps
iOS apps
Maak ons uw Google-favoriet

Navigeer

Columnisten
Recensies
Archief

Op alle verhalen van Trouw rust uiteraard copyright.

Wil je tekst overnemen of een video(fragment), foto of illustratie gebruiken, mail dan naar copyright@trouw.nl.

Trouw is onderdeel van DPG Media.

Voorpagina

Krant

Best gelezen

Luister

Rubrieken

KvK Nummer: 34172904 BTW Nummer: NL810828662B01

Voorpagina

Krant

Best gelezen

Luister

Rubrieken